

FESTIVAL VAN VLAANDEREN MECHELEN PRESENTEERT

LUNALIA

ZA 09.05 – 20:15

DOWNLNDRAKE
KLANG Collective

20% klankenbad

30% Dowland

30% Drake

20% gloed

LOCATIE

Diocesaan Pastoraal Centrum

BEZETTING

Annelies Van Gramberen, *zang,
looped voices & synths*

Sim Van Thienen, *zang, gitaar &
electronics*

Met dank aan theezaak Café Gourmand voor de
gloedvolle geschenken voor de artiesten

Programma

John Dowland
Flow my tears

Nick Drake
Clothes of sand

John Dowland
In darkness let me dwell

Nick Drake
Hazy Jane 1

John Dowland
Come again

Nick Drake/John Dowland
Know / Lady Laiton's almain

John Dowland
What of I never speed?

Nick Drake
Place to be

John Dowland
Now o now I needs must part

D O W N L N D R A K E

Er liggen eeuwen tussen **John Dowland** en **Nick Drake**, maar toch raakt hun muziek elkaar op een bijzondere manier. In **D O W L N D R A K E** wordt geen theoretische vergelijking gemaakt, maar een tastbare realiteit: een kruisbestuiving tussen Engelse renaissance en 70's folk. Wat hen verbindt, is geen stijl, maar eenzelfde gevoeligheid. Beide schrijven muziek waarin emotie niet wordt uitgesproken, maar blijft hangen, in de ruimte tussen de noten, met een stem die nooit helemaal prijsgeeft wat ze bedoelt. **Klang Collective** maakt die verwantschap tastbaar door hun muziek niet naast elkaar te plaatsen, maar in elkaar te laten schuiven. Soms zo naadloos dat je niet meer hoort waar **Dowland** eindigt en **Drake** begint. Sopraan **Annelies Van Grambergen** en gitarist **Sim Van Thienen** behandelen het repertoire niet als erfgoed, maar als materiaal: iets dat kan worden opengelegd, verplaatst en opnieuw samengebracht. Wat ontstaat, is geen dialoog. De avond presenteert zich als doorlopende beweging waarin **Dowland** en **Drake** elkaar voortdurend ondergraven en bevestigen.

Die beweging begint in een traagheid die je haast kan aanraken. Flow my tears wordt niet ingezet als historisch monument, maar als een fragiele toestand. De stem staat er, helder en onopgesmukt, maar nooit dominant. Daaronder ontvouwt zich een gitaarpartij die zich aan elke herkenbaarheid onttrekt. Snaren die niet alleen worden aangeslagen, maar gestreeld, geschuurd, opgerekt. Klank wordt hier iets fysieks, iets dat ontstaat onder de vingers en zich pas daarna als muziek laat herkennen.

Wat volgt, is geen abrupte overgang tussen verschillende nummers maar een organische verschuiving van klank. **Dowland** glijdt **Drake** binnen, **Drake** kleurt **Dowland** terug. De vraag wie wat geschreven heeft, wordt irrelevant en dat is precies waar dit project zijn kracht vindt. Een lied als Come again krijgt een dromerigheid die het moeiteloos naast Pink Moon plaatst, terwijl Clothes of Sand zich ontvouwt met de ingehouden ernst van een zestiende-eeuws madrigaal. Niet als effect, maar als consequentie van eenzelfde gevoeligheid.

Die gevoeligheid zit in de manier waarop **Klang Collective** tijd behandelt. Niet lineair, maar gelaagd. Niet als opeenvolging, maar als overlap. Elk stuk lijkt sporen van het vorige mee te dragen, elke klank een echo van iets dat net geweest is of nog moet komen. Daardoor ontstaat een luisterervaring die zich niet laat vastpinnen: muziek die voortdurend onder je voeten verschuift, zonder ooit haar evenwicht te verliezen. De bezetting, twee stemmen, gitaar en elektronica, is daarbij misleidend sober. Wat je hoort, is een veelheid aan lagen. Van Thienens gitaar fungeert zelden als begeleiding in de traditionele zin, maar eerder als een veld van mogelijkheden:

van mogelijkheden: een ruimte waarin klanken opduiken, verdwijnen en opnieuw verschijnen in andere gedaantes. Elektronica wordt niet ingezet om toe te voegen, maar om te verdubbelen, te verschuiven, te vervreemden. Soms is het onduidelijk wat nog akoestisch is en wat niet en precies in die onzekerheid krijgt de muziek haar spanning.

Centraal blijft de stem. Ze zingt zonder theatrale intentie, maar met een extreme precisie. Geen platte effecten, maar een voortdurende controle over kleur, timing en adem beheerst de muziek. De zang is dus niet gericht op expressie, maar op aanwezigheid. Daardoor krijgt elke frase een gewicht dat niet uit volume of intensiteit komt, maar uit concentratie. Het is een manier van zingen die niets forceert, en net daardoor alles toelaat.

De muziek meandert verder in schemering. Niet als beeld, maar als toestand. Het moment waarop vormen beginnen te vervagen, waarop zekerheid plaatsmaakt voor ambiguïteit. In die zone krijgt elk detail een andere betekenis: een interval dat licht kantelt, een klank die net te lang blijft hangen, een stilte die niet leeg is maar geladen. Het is muziek die niet vooruit wil, maar zich verdicht.

Ook de dramaturgie van het programma volgt die logica. Bekende nummers zoals *In darkness let me dwell* en *River Man* vormen herkenningspunten, maar worden telkens anders ingebed. Ze klinken niet als losse stukken, maar als onderdelen van één doorlopende muzikale stroom. Tussen die momenten ontstaat een continuüm waarin het onderscheid tussen lied en klanklandschap vervaagt. De muziek lijkt zich minder te ontwikkelen dan te circuleren: steeds opnieuw dezelfde materialen, maar telkens anders belicht.

(Binnen het festivalthema *Gloed* krijgt dat een bijzondere scherppte. Geen warm, omhullend licht, maar een gloed die ontstaat door wrijving. Tussen stemmen, tussen tijden, tussen wat herkenbaar is en wat zich daaraan onttrekt. Het is muziek die zich langzaam blootgeeft, laag na laag, zonder ooit volledig prijs te geven wat eronder ligt.)

Misschien is dat uiteindelijk wat Dowland en Drake verbindt: niet melancholie als stijlmiddel, maar als manier van bestaan. Een weigering om gevoelens te fixeren, om betekenis vast te zetten. In deze lezing wordt die houding niet gereconstrueerd, maar opnieuw geactiveerd. Wat overblijft, is muziek die zich niet laat afsluiten of aflijnen. Ze stopt, maar verdwijnt niet. Ze blijft hangen, ergens tussen horen en herinneren, als een restlicht dat nog even zichtbaar is, lang nadat de bron al verdwenen is.

Jasper Gheysen

Gloed

Een filosofische kijk op het festivalthema door Mathias Coppens

De mens is de enige soort die vuur kan maken. Vuur, een archetype dat voorkomt in verschillende culturen, de metaforische motor van ons bestaan. Voor de prehistorische mens was de beheersing van vuur essentieel om te kunnen overleven. Dat uitte zich niet alleen in het beter kunnen bereiden van voedsel, maar ook in het afschrikken van roofdieren. Samen rond het vuur, veilig en warm, een essentieel element in gemeenschapsvorming. De eerste verhalen zijn wellicht verteld in die context: vuur als voorwaarde voor de kunst van het vertellen.

Vuur komt dan ook vaak terug in die eerste overgeleverde verhalen, denk maar aan de Griekse mythe van Prometheus, de bringer van het goddelijke vuur. De vlam als kosmische trilling: een ongrijpbare kracht, een bron van energie met een al even vernietigende werking. Energie komt van het Griekse *en-ergeia*, wat we kunnen ervaren 'in de werking'. Vuur is een vorm van energie die op een bepaald moment in het menselijke denken tegenover materie komt te staan. Vanuit recent wetenschappelijk onderzoek weten we echter dat materie zich schijnbaar presenteert als vast, maar eigenlijk ook constant onderhevig is aan verandering.

Dualistisch denken en een meer holistisch levensbeeld wisselen elkaar af in de geschiedenis van de mensheid. Verlichtingsfilosofen plaatsen het subject naast het object, de natuur is een systeem dat de mens kan ontrafelen vanuit empirisch onderzoek. Lichaam en geest staan tegenover elkaar en vormen in die periode de basis voor de wetenschap en de ethiek. Later, in de 19de eeuw, zoeken filosofen dan weer naar een integratie van uitersten: de mens als deel van de natuur, of de natuur in de mens. Voor Schopenhauer is die Wille het centraal begrip: een natuurlijke kracht waar alles en iedereen aan onderworpen is. Schopenhauer baseert zich onder meer op het concept *conatus* van Baruch Spinoza: de fundamentele kracht die in alles aanwezig is om te blijven bestaan. In de vroege 20ste eeuw introduceert Henri Bergson het begrip *élan vital*, alweer een nieuwe metafoor voor de scheppende kracht van de evolutie. Een vijftigtal jaar later bouwt Robert R. Pirsig zijn filosofisch denken op rond het begrip *quality*, voor hem de fundamentele kracht in het universum die alles, van atomen tot dieren, stimuleert om zich te ontwikkelen. En dan spreken we nog niet over niet-Westerse wereldbeelden zoals het Taoïsme of de religieuze zienswijzen van inheemse natuurlvolkeren die meestal een vergelijkbaar concept centraal stellen.

Niettegenstaande dat al die begrippen hun eigen specifieke nuances hebben, zouden we toch kunnen stellen dat ze allemaal min of meer verwijzen naar een onverklaarbare oerkracht, die wel te beschrijven is, maar enkel ten volle kan begrepen worden in de ervaring. Die ervaring beweegt ons, ze heeft het potentieel te ontroeren. Emotie komt van het Latijnse *e-movere*: in beweging brengen, het naar buiten bewegen. Dat is dan ook het terrein van de kunsten en bij uitstek dat van de muziek. In de Romantiek wordt de absolute werking van muziek gezien als de vertaling van die oerkracht in klank. Of muziek iets kan betekenen buiten zichzelf wordt de discussie. Doorheen de geschiedenis van de mens werden er tal van metaforische betekenissen aan muziek gegeven: van de opvoedkundige bedenkingen van Plato tot de affectenleer van J. Mattheson om maar enkele West-Europese voorbeelden te noemen. Maar al die betekenissen die werden gegeven aan bepaalde samenklanken zijn sterk afhankelijk van culturele parameters, sociale codes en veranderen van tijd tot tijd. En toch zijn er bepaalde muzikale archetypes die in verschillende culturen dezelfde associaties oproepen en tijdloos blijken te zijn. Het *lamento* is zo'n voorbeeld: de dalende bas als uiting van verdriet. Als er iets universeel blijkt te zijn, is het wel de verklanking van verlies.

Er zijn veel aspecten aan het muziek maken: er is de intellectuele dimensie van haar architectuur, de proportionele ordening van klank in tijd, er is haar fysische betekenis als klankgolf, haar emotionele betekenis die voortvloeit vanuit haar retorische en dramatische taligheid, haar sociaal-culturele betekenis en ga zo maar door. Toch ervaren we muziek als een geheel, een unieke balans tussen hoofd en lichaam. Dat die ervaring ontzettend krachtig kan zijn, zal niemand ontkennen. Wanneer we onze muzikale ervaring willen delen, zijn we veroordeeld tot taal, tot metaforen. Het is niet toevallig dat we in ons enthousiasme dan vaak zeggen dat de muzikanten 'met passie speelden', of dat de muziek 'vurig' klonk. Muziek, passie en vuur zijn immers allemaal metaforen voor die onbekende oerkracht, de motor van ons bestaan. Het concertritueel is niet anders dan het samen onderhevig zijn aan die kracht, een ervaring die teruggaat tot de vlammen van onze prehistorische zelf.

Het gesprek dat volgt op die ervaring kan enkel maar een herinnering zijn aan wat was, een mijmering over een vervlogen moment. De schoonheid van die ervaring ligt uiteindelijk in haar vergankelijkheid, in haar gloed. Gloed is dus wat overblijft, een restant van wat ooit in alle hevigheid oplaaide. Als ook dat is uitgedoofd, ontstaat er een existentieel verdriet. Vanuit die introspectieve eenzaamheid groeit het brandend verlangen om terug samen te komen om die oerkracht terug te beleven. Die wederkerende cyclus zit in ons DNA geprint: het collectief ervaren van kunst is een viering van het leven zelf, ze raakt ons tot in de kern van ons bestaan.

Mathias Coppens

Liedteksten

John Dowland

In darkness

In darkness let me dwell
The ground shall sorrow be

Nick Drake

Clothes of sand

Who has dressed you in strange clothes of sand
Who has taken you far from my land
Who has said that my sayings were wrong
And who will say that I stayed much too long?

Clothes of sand have covered your face
Given you meaning, but taken my place
So make your way on down to the sea
Something has taken you so far from me

Does it now seem worth all the colour of skies
To see the earth through painted eyes
To look through panes of shaded glass
See the stains of winter's grass?

Can you now return to from where you came
Try to burn your changing name
Or with silver spoons and coloured light
Will you worship moons in winter's night?

Clothes of sand have covered your face
Given you meaning taken my place
So make your way on down to the sea
Something has taken you so far from me

John Dowland

In darkness let me dwell

In darkness let me dwell, the ground shall sorrow be
The roof despair, to bar all cheerful light from me
The walls of marble black, that moist'ned still, shall weep still, shall weep

My music, hellish jarring sounds, to banish friendly sleep
Thus, wedded to my woes, and bedded to my tomb

O let me living die, till death do come,
In darkness let me dwell

Nick Drake

Hazy Jane I

Do you curse where you come from
Do you swear in the night
Will it mean much to you
If I treat you right?

Do you like what you're doing
Would you do it some more
Or will you stop once and wonder
What you're doing it for?

Hey slow Jane, make sense
Slow, slow, Jane, cross the fence

Do you feel like a remnant
Of something that's past
Do you find things are moving
Just a little too fast?

Do you hope to find new ways
Of quenching your thirst
Do you hope to find new ways
Of doing better than your worst?

Hey slow Jane, let me prove
Slow, slow Jane, we're on the move

Do it for you,
Sure that you would do the same for me one day
So try to be true
Even if it's only in your hazy way

Can you tell if you're moving
With no mirror to see
If you're just riding a new man
Looks a little like me?

Is it all so confusing
Is it hard to believe
When the winter is coming
Can you sign up and leave?

Hey slow Jane, live your lie
Slow, slow Jane, fly on by

John Dowland

Come again

Come again, sweet love doth now invite
Thy graces, that refrain
To do me due delight;
To see, to hear, to touch, to kiss, to die
With thee again in sweetest sympathy

Come again, that I may cease to mourn
Through thy unkind disdain
For now left and forlorn;
I sit, I sigh, I weep, I faint, I die
In deadly pain and endless misery

All the day the sun that lends me shine
By frowns do cause me pine
And feeds me with delay;
Her smiles, my springs that makes my joys to grow;
Her frowns, her frowns the winters of my woe

All the night my sleeps are full of dreams
My eyes are full of streams
My heart takes no delight;
To see the fruits and joys that some do find
And mark the storms are me assigned

Gentle Love, draw forth thy wounding dart
Thou canst not pierce her heart
For I, that do approve;
By sighs and tears more hot than are thy shafts
Did tempt, while she for triumph laughs

Nick Drake (Know) / John Dowland (Lady Laiton's Almain)

Know / Lady Laiton's Almain

You know that I love you
You know I don't care
You know that I see you
You know I'm not there

John Dowland

What if I never speed?

What if I never speed
Shall I straight yield to despair
And still on sorrow feed
That can no loss repair?

Or shall I change my love
For I find pow'r to depart
And in my reason prove
I can command my heart?

But if she will pity my desire
And my love requite
Then ever shall she live my dear delight
Come, come, come, while I have a heart to desire thee
Come, come, come, for either I will love or admire thee

Oft have I dreamed of joy
Yet I never felt the sweete
But tired with annoy
My griefs each other greeete

Oft have I left my hope
As a wretch by fate forlorn
But Love aims at one scope
And lost will still returne

He that once loves with a true desire
Never can depart
For Cupid is the king of every heart
Come, come, come, while I have a heart to desire thee
Come, come, come, for either I will love or admire thee

John Dowland

Now o now

Now, o now I needs must part
Parting though I absent mourn
Absence can no joy impart
Joy once fled cannot return

Nick Drake

Place to be

When I was young, younger than before
I never saw the truth hanging from the door
And now I'm older, see it face to face
And now I'm older, gotta get up, clean the place

And I was green, greener than the hill
Where flowers grew and the sun shone still

Now I'm darker than the deepest sea
Just hand me down, give me a place to be

And I was strong, strong in the sun
I thought I'd see when day was done
Now I'm weaker than the palest blue
Oh, so weak
In this need for you

John Dowland

Now o now I needs must part

Now, o now I needs must part
Parting though I absent mourn
Absence can no joy impart
Joy once fled cannot return

While I live I needs must love
Love lives not when Hope is gone
Now at last Despair doth prove
Love divided loveth none

Sad despair doth drive me hence
This despair unkindness sends
If that parting be offence
It is she which then offends

Dear, when I am from thee gone
Gone are all my joys at once
I lov'd thee and thee alone
In whose love I joyed once

And although your sight I leave
Sight wherein my joys do lie
Till that death doth sense bereave
Never shall affection die

Sad despair doth drive me hence
This despair unkindness sends
If that parting be offence
It is she which then offends

Dear, if I do not return
Love and I shall die together
For my absence never mourn
Whom you might have joyed ever

Part we must though now I die
Die I do to part with you
Him despair doth cause to lie
Who both liv'd and dieth true

Sad despair doth drive me hence
This despair unkindness sends
If that parting be offence
It is she which then offends

Biografie

KLANG collective is de naam waaronder muzikanten en levenspartners Sim Van Thienen en Annelies Van Gramberen hun creatieve projecten presenteren. Dit hybride ensemble koppelt een grote muzikale Wanderlust aan een integere, organische benadering van muziek en klank. In hun creaties vervagen de klassieke grenzen tussen muziekgenres en staan een verfrissende muziekbeleving en een onberispelijke uitvoeringskwaliteit centraal.

Diocesaan Pastoraal Centrum

Het huidige complex van het voormalig Aartsbisschoppelijk Groot Seminarie van Mechelen kwam grotendeels tot stand in de periode 1746-61 onder impuls van kardinaal d'Alsace. Opgeheven in 1786 onder Jozef II en verkocht tijdens het Frans bewind, kwam het pand opnieuw in handen van het aartsbisdom. Het werd in 1887 uitgebreid tot het actuele geheel. Het complex fungeert thans als diocesaan pastoraal centrum.

EXPERIMENT/IL
KUNST/THEATER/JAZZ/AC
KLASSIEKE MUZIEK/POËZIE
DESIGN/FOTOGRAFIE/DANS
OUDE MUZIEK/LITERATUUR
OPERA/ARCHITECTUUR/
FILOSOFIE/FILMMUZIEK/
GESCHIEDENIS/ERFGOED/G
HEDENDAAGSE MUZIEK/FES
POLITIEK/ECONOMIE/WOR
PERFORMANCE/SOCIOLOG
CHANSO SOUNDS

Klara. Blijf verwonderd.

Beleef klassieke muziek van de middeleeuwen
tot vandaag in een historisch kader

FESTIVAL VAN VLAANDEREN ANTWERPEN

AMUZ

26|27

met o.a.

Olga Pashchenko | Solomon's Knot | Les Trouveurs & Marc Mauillon |
Sophie Karthäuser & Les Muffatti | Ensemble Céladon | PER-SONAT |
Bart Coen & Mario Sarrechia | Cantoria | Viktoria Mullova & Alasdair Beatson |
Naruhiko Kawaguchi | Léa Desandre & Thomas Dunford |
Lucile Richardot & Ensemble Correspondances |
Margret Köll | Benjamin Alard |
A nocte temporis

Info & tickets www.amuz.be

HAAL MEER UIT DE VERPLICHTE E-FACTURATIE

E-facturatie is vanaf 2026 verplicht voor Belgische bedrijven. Los van de praktische besommeringen brengt die wetgeving ook opportuniteiten mee. Arco begeleidt ondernemers niet alleen bij een soepele overstap maar maakt het ook mogelijk om te connecteren met de indirecte taxoplossingen van deloitte om nog meer automatisering mogelijk te maken.

WAT IS E-FACTURATIE?

E-facturatie is het elektronisch verzenden en ontvangen van facturen in een gestandaardiseerd formaat. E-facturen zijn dus geen digitale facturen (Pdf's, Word- of Excelbestanden), maar wel gestructureerde XML-bestanden die voldoen aan Europese normen. Het grote voordeel is dat je ze razendsnel, foutloos en zonder menselijke tussenkomst kan verwerken.

Oscar Van Kesbeeckstraat 1 - 2800 Mechelen T
015 28 90 30 M info@arco.be W arco.be

BOEK JE
AFSPRAAK
HIER

COLOFON

ORGANISATIE

Mathias Coppens
directeur
Dr. Jelle Dierickx
programma Lunalia 2026
Michaela Defever
marketing & PR
Iris Teunissen
productie

PROGRAMMABOEK

Mathias Coppens
Michaela Defever
Charlotte De Decker

RAAD VAN BESTUUR

Marc De Geyter
voorzitter
Kris Vreys
ondervoorzitter
Greet De Clerck
Liana Davtyan
François Mylle
Annemarie Peeters
Jerry Aerts
Bart Van Reyn
Annick Schramme
Björn Siffer

ALGEMENE VERGADERING

Michel Vanholder (voorzitter), Rogier Chorus, Heidi De Nijn, Frank Nobels, Nicole Van Dessel, Bart Van Reyn, Ludo Kools

GRAFISCH ONTWERP EN CAMPAGNEBEELDEN

www.emilielauwers.be

WETTELIJK DEPOT: D/2016/0180/37

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever. Programma onder voorbehoud van wijzigingen. Het is niet toegelaten beeld- of geluidsopnamen te maken tijdens de concerten zonder expliciete toelating van de directie van het Festival van Vlaanderen Mechelen/Kempens.

CONTACT

Festival van Vlaanderen Mechelen

Onder-den-Toren 12, 2800 Mechelen
T +32 (0)15 20 49 82
mechelen@festival.be

www.lunalia.be

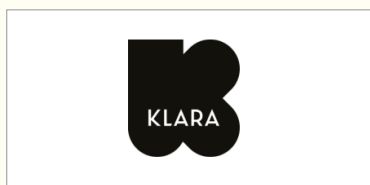
SUBSIDIENTEN

PARTNERS

SPONSORS

EUROPEAN FESTIVAL ASSOCIATION

Het Festival van Vlaanderen Mechelen maakt deel uit van de koepel Festival van Vlaanderen en is lid van de European Festival Association.

